

MEDLEMSBLAD

for

AUSTMARKA

HISTORIELAG

---

Nr 5. Desember 1979

## FORORD

En tid så det smått ut med medlemsblad til jul, men så kom det inn en del stoff, så utgivelsen kan skje etter planen. Men vi er avhengig av stadig mer stoff, så til alle som har planer: sett i gang jo før jo heller. Kanskje juleferien kunne være en bra tid til å tenke på medlemsbladet?

Av innholdet denne gangen vil vi nevne innlegget til Ole Torp. Han sier her tydelig fra det mange har tenkt og også antydnet før. Det er nok behov for et lite hefte med rettinger. Kanskje laget burde sette i gang et mer systematisk innsamlingsarbeid av riktige data. Men foreløbig fortsetter vi å ta inn alle rettinger i bladet, og her har de fleste medlemmene muligheter for bidrag.

Ellers har vi stoff om Smedhaugen, som er et hovedpunkt for laget akkurat nå. Vi har også fått regnskapet for Varaldskogen skole, som vi vil gjengi i sin helhet. Det forteller mye om forholdene på den tida.

Mølla på Austmarka er vel også et prosjekt som venter. Her er det mange parter som kan komme inn i bildet. Det gjelder at noen tar initiativet og koordinerer kreftene.

Det mangler altså ikke arbeidsoppgaver. Vi får håpe at interessen for laget vil holde seg. Vi sender med innbetalingskort for neste år, og håper at alle vil benytte seg av det.

Finn Åberg.

## NYTT FRA LAGET

### Gamle veier.

Finnstigen kaltes hovedferdselsåra fra Varaldskogen og fram til bygda, før Mitandersforsvegen ble bygd. Mange minner og sagn knytter seg til denne stien, og det lever ennå folk som ofte brukte denne ferdselsåra. Men de som husker Finnstigen eldes og blir borte. Derfor fant laget det på høy tid å merke opp stien. Det ble gjort 28. oktober med Kjell Rjørndal som kjentmann. Fra Oset til Varaldsdammen er stien gjengrodd og vanskelig å se, men fra Varaldsdammen og fram til Skullerud synes den godt der den snor seg fram gjennom fint skogsterrang. Finnstigen egner seg fint som trimløype, og styret i laget vil legge fram forslag om å arrangere et familietrimløp langs stien til sommeren.

### Medlemsmøtet.

Medlemsmøtet den 7. oktober samlet ikke alt for mange. 15 medlemmer møtte. Birger Nesholen kåserte om bevaring av gamle hus og viste lysbilder. Han ga oss en del nye impulser og synsvinkler om hva som er bevaringsverdig og hvordan det bør bevares. Hus som kan virke modne for nedrivning ved første øyekast, kan være godt verd å bevare, mente han. Det er naturlig at gamle hus er skjeve, og stokker som virker råtne, kan ha en hard kjerne som varer i lang tid. Det er også godt mulig å skifte ut de verst medfarne stokkene.

Nesholen mente også at det var viktig å bevare de ombygginger og utbedringer som er gjort ved et hus gjennom tidene. Dette avtegner også en historie, og viser hvordan utviklingen har foregått. En skal ikke for enhver pris søke tilbake til opprinnelsen ved en bygning, sa Nesholen bl.a. i sitt interessante foredrag.

### Museum på Austmarka?

Dette spørsmålet synes å aktualisere seg når vi får Smedhaugen ferdig restaurert. Det finnes mange bevaringsverdige gjenstander på Austmarka som forteller om livet i gamle dager. Til stor glede for laget har vi uoppfordret fått verdifulle ting og er blitt lovet flere ting til et museum. Fra Nordgarden på Varaldskogen har vi fått flere kister og kjørelere bla.

I høst fikk vi fra Rudolf Bråten i Abborhøyden tilsendt et gedigent gammelt haglgevær, samt et "bakelsjern" og en flaske påskrevet "Lud". Vi takker hjerteligst for disse tingene.

### Bygdeboka.

Boka for Austmarka er endelig tilgjengelig på markedet igjen. Historielaget har også nå fått lov til å selge boka. Dette skjer via den nye butikken To-Ra i Betania, Austmarka. Vi takker de to damene Randi Sørli og Tove Eriksen for velvillig assistanse og ønsker godt salg. Det innbundne opplaget er nå 200.

Åge Sørmoen.

### Smedhaugen.

Vi må komme med en rettelse til forrige nummer. Det var Hans Kolbjørnsrud og ikke Harald Kolbjørnsrud som var med på arbeidet på Smedhaugen.

### Gammeldansen på Varald Samfunnshus.

Historielaget hadde gammeldans Lørdag den 3. november. Vi hadde håpet på å få noen penger i kassa, men i stedet ble det underskudd. Det var bare 66 betalte billetter, noe som delvis kan skyldes været. Vi vil takke de som var med som kjøkkenhjelp og ordensvern: Åge Sørmoen, Roger Linna, Kjell Sørmoen, Oddbjørn Evensen, Rolf Amundsen, Marit Sørmoen, Åse Nyhus og Johanne Linna.

### Brannsikkert skap.

Det er blitt innkjøpt et brannsikkert skap til laget. Vi har lenge vært på utkikk etter et skap, og da vi fikk tips fra Svein Lia hos Berrefjord om at Ligningskontoret skulle selge sitt gamle skap, slo vi til med en gang. Vi fikk samlet sammen noen karer, slik at vi fikk fraktet det til Austmarka. Skapet kostet oss kr 4000,-.

### Avskrift av kirkebøker.

Laget vil i framtiden satse på å få skrevet av alle kirkelige handlinger som har med Austmarka å gjøre. Dette gjelder da kirkebøker fra ca 1690 og framover. Det letter arbeidet for de som driver med slektsgransking betraktelig. Materialet som framkommer vil bli arkivert på Biblioteket.

### Generelt.

Laget har hatt et meget aktivt år, med god oppslutning fra medlemmene. Det tegnet seg totalt 63 medlemmer i 1979, og det er en meget bra økning fra i fjor. Vi vil få ønske alle en god jul og godt nytt år, og håper på nytt bra samarbeid i året som kommer.

Rolf Amundsen  
(formann)

### SMEDSTUA

Fra en anonym tilvarelse i Austmarka sentrum er nå Smedstua kommet i fokus. Historielaget har funnet bygget såvidt interessant bygningsmessig og kulturhistorisk at laget vil bevare det og restaurere det med tanke på møtelokale og "museum". Eierne Alma Bottilsrud har gitt tillatelse til dette. Spesiell interesse har den solide gråsteinspipa med innbygd bakerovn. I sommer er det lagt nytt tak på stua, og etter hvert vil en ta fatt på ytterligere reparasjoner inn- og utvendig.

